

00 662

294²
qm.

23
89

M E D I C A T I O
V I R I
HYDROPE ASCITE
L A B O R A N T I S.

Q V A M

Divino adjuvante Numine,

S U B P R Ä S I D I O

V I R I C L A R I S S I M I

D. H E N R I C I R E G I I,

Reip. Vlrajectinæ Poliatri, & Medicinæ
ac Botanices Professoris Ordinarii,

Publicè examinandam proponit

JACOBUS BRUYNINGIUS, Amstelo-Batay.

Ad diem 15. Septemb. horâ 9. matutinâ.

Naturâ & Industriâ.

T R A J E C T I A D R H E N U M ,
Ex Officinâ I O H A N N I S à N O O R T D Y C K , in Acad.

Typog. A N N O 1 6 4 7 .

Gravissimis, Spectatissimis, & Clarissimis Viris

D. SAMUEL COSTERO, Medicinæ Doctori, & Xenodochii, ac Reipubl. Amstelodamenis, Medico ordinario; innumerâ rerum experientiâ versatissimo; studiorum meorum promotori faveantissimo.

D. FRANCISCO de VICQ, Orphanotrophii Medico ordinario, ac in Republ. Amstelodamensi Medicinæ Doctori experientissimo.

D. DANIELI ARMINIO, Societatis Ind. Orientalis Medico ordinario; nec non in Republ. Amstelodamensi Medicinæ Doctori vigilantissimo.

D. HENRICO REGIO, Medico & Philosopho exactissimo, Reip. Vltrajectinæ Poliatro, Medicinæ ac Botanices Profess. Doctissimo, Præceptori ac Præfidi plurimum colendo.

Hanc Medicationem submissè

D. D. C. Q.

JACOBUS BRUYNINGIUS.

90

M E D I C A T I O V I R I HYDROPE ASCITE L A B O R A N T I S.

I.

Vir triginta quinque annorum, febri tertiana intermitente duplice aliquamdiu afflictus, & postea, ex mala victus ratione, in continuam; ac inde iterum in tertianam duplicem prolapsus; eaque per integrum mensem fatigatus, dum nullis aut paucissimis remediis uteretur, ac multum potum ingurgitaret; paulatim, jam à duobus mensibus, incidit in insignem abdominis, scroti, & crurum tumorem: cui nunc adest respirandi difficultas, virium debilitas, faciei ac totius corporis pallor, sitis perpetua, appetitus prostratus, & imi ventris, ubi æger se in lecto de latere in latus circumvolvit, fluctuatio. Urina est pauca, aquosa, & sedimento carens.

II.

Afficiuntur in hoc ægro crura, scrotum, & imprimis imus venter; idque secundum illam cavitatem, quæ est intra peritoneum & intestina; quod constat ex eorum tumore, & fluctuatione in abdome percepta. Læditur quoque jecur, cum Lie-ne & vasis gastricis, mesaraicis, aliisque chylosi & chymosi inservientibus; quod indicat totius corporis, & præsertim faciei, pallor, item ventris & crurum, ab aquis in iis collectis, tumor.

III.

Morbis qui ipsum affigit, est intemperies sanguinis, & multorum imi ventris viscerum, serosa; quæ multam aquam in abdomen, scrotum, & crura, effundens, illaque hac in tumorem attollens, *Hydrops ascites* dicitur.

B b 3

Causæ

IV.

Causæ procatarractæ hujus morbi sunt, febres illæ, quibus æger tamdiu fuit afflictus. Hinc enim calor nativus in partibus chylōsi & chymosi inservientibus primò quidem fuit plus justo intensus; sed postea per dissipationem spirituum & pororum apertionem imminutus; qui deinde serosos & crassos humores, ex copioso illo potu & aliis assumtis alimentis, in vasis, & obstructiones in quibusdam partibus, pariens, *antecedentem* huic morbo præbuit causam. Pars verò serosæ istius materiæ ex vasis & visceribus, propter malam cum reliquo sanguine, a debilitate calore, commixtionem, in cavitatem abdominis, per evaporationem, & forsan etiam diapedesin, sese effundens, & in liquorem, tum propter loci angustiam, tum ob minorem interioris superficie ventris calorem, coiens, ac in scrotum & crura delabens, partesque illas suâ copiâ extendens & in tumorem attollens, *continens* hujus morbi & symptomatum evadit causa.

V.

Dum enim aqua illa, cum sanguine reliquo mixta, ad corpus recte nutriendum & calefaciendum est ineptior; hinc oritur totius corporis debilitas ac pallor. In abdomen vero diffusa, & ob circumvolutionem ægri, ab uno latere in alterum, inter intestina, magno impetu ruens, fluctuationis excitat perceptionem. Et, copiâ suâ abdominis cavitatem replens, impedit justam dia phragmatis, in inspiratione necessariam, depressionem, eoque respirandi inducit difficultatem. Secundum exteriorem verò vasorum, in scrotum & crura ex abdomine desinentium, superficiem, in illas partes copiose descendens magnum earum facit tumorem.

VI.

Et quoniam serum maxima ex parte, jam dicta ratione, ex vasis abdominis in cavitatem imi ventris exhalat, & per eorum poros nimis apertos forsan etiam trans sudat, serumque, quod paucum in vasis remanet, ob debilitatem caloris est crudum: hinc parum seri ad renes defertur, urinaque pauca & cruda,

cum

cum nullo sedimento, excernitur. Quò etiam multum facit pororum renū obstructio, & intemperies sanguinis frigidior, quā serum ineptius evadit, quam ut vi renū obstructorum à reliquo sanguine separetur.

VII.

Eadem aqua, secundum partes insipidas, magnam partem per insensibilem transpirationem dissipata, & salas, quae difficius, ob rigiditatem & crassitatem suam, per poros abdominis dissipari possunt, in ventre retenta, majorem indies sal sedinem acquirit. Eaque, superiori ventriculi parti sese perpetuò insinuans, sitim parit perpetuam. In ventriculum verò defluens & succum acrem, famis irritamentum, aquositate & sal sedine ibi temperans, prosternebit penitus ægri appetitum.

VIII.

Dico serum, propter debilem viscerum vasorum & sanguinis calorem nativum, non satis bene cum reliquo sanguine mixtum & ideo facile ab eo separabile, per exhalationem potissimum, ex visceribus & eorum vasibus, cavitatem abdominis ingredi, ibique in liquorem, propter causas jam dictas, coagulari: quia hic ejus ingressus est facillimus, utpote qui majores pororum apertiones, quales in diapedesi & diæresi requiruntur, non desideret; nec per anastomōsin, cum venarum & arteriarum extrema, per universum corpus, sint continua, fieri queat.

IX.

Neque serī in abdomine collecti sal sedo his quicquam adversatur; cum particulæ serī sal sāe, quae hīc nullam sublimem difficilemque evēctionem, sed lateralem facilemque tantum ē vasorum & viscerum poris in abdomen ingressum, ibique cum partibus aquosis mixtionem, limo sāpissime descensum solummodo postulent, facile à vaporibus aquosis, per tenues viscerum & vasorum tunicas, hic sāpē nimium dilatatas in abdominis crassi cavitatem, saltem sensim propelli, ibique facile ob abdominis crassitatem retineri,

Bb 3

retineri,

retineri, & ita magnâ copiâ colligi in eo queant. Et certè cum falsæ seri partes ex abdomine in crassum & densum œsophagum impellantur; ibique sitim, ut diximus, faciant, nullam causam video, cur non eadem, pertenues & raras vasorum & viscerum tunicas, in abdomen satis copiosè impelli possint.

X.

Morbus hic valde est periculosus: cum aliis morbis supervenierit; & chymosis hic sit læsa, ac aqua per pharmaca difficulter; per paraxentesin verò periculosissimè educi; intemperiesque viscerum vasorum & sanguinis difficillimè corrigi, ac proinde aquarum in abdomine collectio summa difficultate impediri possit. Quia tamen morbus est recens, & æger juvenis, de recuperatione sanitatis desperandum non censeo.

X I.

Curatio primo quoque tempore est auspicanda. Eaque consistet in causæ continentis & antecedentis ablatione, & intemperiei ac obstructionum, per contraria, correctione.

Itaque æger alternis diebus una hujus pulveris dosi subinde purgetur:

Rx. sennæ mund:, turbith gummosi, hermodactylor.,
sem. ebuli, salappa, mechoacanna an dragm. ij.
gutta gambi dragm. f.
spec. diambræ, diarbod. abbat.,
sem. fœniculi ana scrup. j.
saccari candi dragm. ij.

F. pulvis, cuius dragm. una vel due infundantur per nos
etem in vini rhenani vnc. iiiij.
sumatque mane vinum & pulverem.

X II.

Ubi bis terve purgatus fuerit, perveniendum ad diuretica; quæ serum sanguine exquisitius miscebunt, & evacuationi, per renes felicius instituendæ, adaptabunt; obstructiones tollent; ac viscerum intemperiem corrident; quale ex. gr. hoc est:

Rx. rad:

Rx. rad: apij, petroselini, enula camp. an. vnc. ij
 cortic. mediani fraxini, tamarisci an. vnc. f.
 rad. azari dragm. iiij.
 fol. agrimonie, ceterach, capillor. venero.
 cichorijs, chamedyos, centaurei min.
 absinthij vulgar. & romani an. m. j.
 sem. anisi, petroselini, dauci an. dragm. iiij.
 flor. genista, sambuci an. p. j. tamarindor. vnc. ij.
 coquantur in aq. communi ad quartaria quinque.
 in colatura dissolve syr. de limonib. vnc. iiij.

M. F. Apozema, pro quatuor dosibus matutinis: addendo u-
nicuique dosi salis juniperini, stipitum fabarum, & genista,
anascrup. j. spiritus salis scrup. f. vel scrup. j.

Consumto hoc apozemate, idem vel simile saepius reitere-
tur. Pro potu ordinario utatur vino albo ex infusione chalibis
parato; cum ptisana, ex decocto agrimonie, ceterach, capill.
veneris, & corticum, median. tamarisci, composita. Ad si-
tim extinguendam in ptisanæ ordinariae sive cerevisiae lib. iiij.
dissolvatur salis petræ, optime purificati vnc. f.; eaque utatur
pro potu ordinario cum vino chalibeato.

Verum bibat quam parcissime, & sitim toleret quantum
potest.

XIII.

In censu diureticorum numerantur etiam aquæ spadanæ,
aliæque minerales acidulæ & vitriolatae; utpote quæ viscera
potenter deobstruant, aquas per urinas evacuent, & viscerum
vasorumque intemperiem emendent. Atque hinc quotannis
multi hydropici, usu aquarum spadanarum percurantur.

Hæ etiam, sed magnâ copiâ, usurpari poterunt, si facile
& copiose cum urinis transeant: alioqui erunt prætermitten-
dæ; quippe inutiles & noxiæ futuræ.

XIV.

Si his vel similibus remedii morbus non cedat, cogitandum
erit de evacuatione aquarum, per paroxysmes in abdominis, in-
fra

fra umbilicum, vel ad latus, cute prius deorsum tractâ, vel per puncturam scroti, vel levem scarificationem surarum, vel vesicatoria talis adhibita, instituendâ; sed cum magni periculi admonitione.

Configiendum etiam ad ea, quæ foris adhibita serum discutiant: ut ad lotiones, per aquas falsas & sulphureas, vel cataplasma. ex rad. cucumeris asinini, bryoniæ, rutâ, fimo capriño, columbino, vaccino, farina lupinorum, sulphure & similibus; ut

Rx. fimi bovinis siccata lib. j.

sulphuris vivi, sem. cumini pulv. an, dragm. ij.

*urina pueri q.s. F. cataplasmata, tumidis
cruribus & scroto adhibendum.*

X V.

Toto autem curationis decursu roborantia nunquam omitenda. Quia frustra aquas educimus, nisi novam earum generationem, per ea, quæ viscera reficiunt, & ad pristinam temperiem revocant, inhibeamus.

Inter præcipua roborantia recensenda est aqua cinnamomi; cuius cochlear unum mane vel ante cænâ exhiberi poterit. Vel usurpetur electuariū diarrhôdon abbatis, vel de passulis, dimidię unciae quantitate, mane exhibendū; cuius descriptio talis est:

*Rx. passularum corinth. mundat. lib. s. coquantur in vino generoso ad pulvis
consistentiam, contusas trajice per setaceum, & admisce conservæ anthos,
cort. citri conditi, cinnamomi acerimi an. dragm. i. pulv. aromatici rosiati,
diamargariti calid., diacinnamomi, an. dragm. s. croci scrup. s. M.F.
electuarium molle. X VI.*

In victus ratione, aër sit modicè calidus, & siccus. Cibus ex carnis gallinaceis & vervecinis, ex ovis forbilibus; & vesperi potius assus, quam elixus, ac cinnamomo & gariophyllis conditus. Potus, præterjam præscriptū, sit vinū tenue, parcissimè sumptū. Exercitium moderatum fiat ambulatione, navigatione, frictione, somnus sit moderatus. Alvi excrementa respondeant quotidie alimentis assumtis. Venus & tristitia fugiantur.

00 A 6396

ULB Halle
002 928 167

3

Stra

OLLARIA.

ractica; ejusque forma, finis, effectum;
ederi humanæ valetudini.

s per vas breve venosum non transmit-
n

uno eodemque calore generantur.

it sanguis per arterias ad cor.

ū systole & diastole eodem fiant tempore.

ab aëre impulso.

ælestis & elementaris.

M E D I C A T I O

V I R I

HYDROPE ASCITE
L A B O R A N T I S.

Q V A M

Divino adjuvante Numine,
S U B P R Ä S I D I O

V I R I C L A R I S S I M I

D. H E N R I C I R E G I I,
Reip. Ultrajectinæ Poliatri, & Medicinæ
ac Botanices Professoris Ordinarii,

Publicè examinandam proponit
JACOBUS BRUYNINGIUS, Amstelo-Batav.
Ad diem 15. Septemb. horâ 9. matutinâ.

Naturâ & Industriâ.

T R A J E C T I A D R H E N U M ,
Ex Officinâ I O H A N N I S à N O O R T D Y C K , in Acad.
Typog. A N N O 1 6 4 7 .

23

